

POGANAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOŮ

7. číslo

Budyšin, julij 1976

Lětnik 26

Hrono za julij:
2. Mójz. 15,2

Knjz je moja móc a chwalba a moje zbožo

Naše hrono je štučka z chwalobneho kěrluš a Mójzaso-weho, po tym zo bě Israel přez Čerwjene morjo čahnył. Z tutym kěrlušom so Bohu dźakuje za pomoc, kiž je wón israelskemu luděj wopokazał. A dokelž měješe Israel husto přičinu, so Bohu dźakować, tak so podobne słowa kaž w našim hronje w swjatom pismje někotre razy jewja, na př. psalm 118,14 abo Jez. 12,2.

Ale što ma tuto hrono nam prajić? Můžeme so Bohu tež tak dźakować kaž tehdom Israelića? W našim žiwjenju je tola telko čezkeho bylo, abo samo hišće je; kak můžeme so dźakować? Můžno, zo smy na Božu pomoc čakali, ale wón njeje pomhał, kaž sebi to nadzjachmy. Nimamy snano wjace přičiny za skorženje hač za dźakowanje?

Tež za nas plaći: Knjz je moja móc. Bjez njeho smy tež my bjez mocy kaž tehdom israelski lud před morjom. Wón nam zaklad našeho žiwjenja da. W přerich knihach Mójzasa so to takle praji: „Tak dolho hač zemja wobsteji, njedyrbi přestać syw a žně, mjerznenje a čopłota, lěčo a zyma, džen a nóc.“ A njeje to zaklad našeho žiwjenja? Wyše toho je Bóh čłowjekam tež móc a rozum dał, kotryž mamy za zdźerženje žiwjenja naložować. Husto my jenož na to njespominamy, što je nam Bóh dał, ale mamy to za samozrozumliwe. Čitajće tola jónu zaso Lutherowe wukładowanje našeho wěrywuznaća. Tam so něštožkuli mjenuje, štož wot Boha přińdže, tež, hdyž „dže přez našej ruce“, přetož „wšitke dobre dary dže mamy wot Boha“. Z tym su skónčnje tež wšitke wěcy

wot Boha, kiž smy přez swoju prócu a přez swoje džeło dostali, dokelž zaklad za to přińdže wot Boha. Za nas to pak tež rěka, so Bohu za to dźakować, zo nam swoje dobre dary dawa tež, hdyž sebi to njejsmy zaslužili.

Naše hrono pak jenož njepraji: „Knjz je moja móc“, ale tež „Knjz je moje zbožo“. Biblija měni ze słowom zbožo wšitko, štož trjebamy za swoje derjeměće, potajkim tež pomoc, měr, wěstosć w našim žiwjenju a druhe wěcy. „Knjz je moje zbožo“ potajkim rěka: Tež to je dar Boži; tež za to mamy so Bohu dźakować a jeho chwalić. Israel so z našim hronom Bohu dźakuje za wuchowanje we wulkej nuzy. Woni njepraja: To je hišće jónu derje wušo. Njejsu tež w našim žiwjenju situacije byli, hdyž smy prajić móhli: Bóh je mi w nuzy pomhał! Knjz je moje zbožo!

Při tym nohcemy zabyć, zo je Bóh nam z najwjetšeje nuzy pomhał, z wěčneho zatamanstwa. Zbožo, kaž biblija jo zrozumi, njeje jenož na časne žiwjenje wobmjzowane, ale dale saha. Wězo njeje Mójzas při swojim chwalbnym kěrluš na naše wumóženje přez Chrystusa myslil, ale my znajemy Zbožnika a můžeme so Bohu hišće za wjace dźakować hač Mójzas; za wšitko, štož je nam Bóh přez Jězusa Chrystusa daril.

Dźakować so můžeme w chwalnej modlitwje a z chwalbnym kěrlušom. Našej modlitwje husto chwalba pobrahuje, a chwalny kěrluš sebi zrědka zaspěwamy. Započmy tola jónu z tym, potom budžemy widžeć, zo tež w našim žiwjenju je tójšto ke chwalenju a dźakowanju. A hdyž so Bohu dźakujemy za jeho dary, potom pytnjemy, zo docyła telko přičinow k skorženju nimamy, kaž sebi to myslachmy. **Albert**

Moje wobročenje

Hač do swójeho 38. lěta sym swóje žiwjenje wjedł po zwučenym swětnym wašnju. Njedželu džech druhdy kemši, ale popołdnu dyrbjach zwjetša njepřečelej cyrkwy a čłowskeho zboža služić. Casto so wječor wróćich mučny a wot satana zjebany, kotryž bě radosć a zbožo slubił prajo: Jelizo so přede mnu pokloniš, budže wšitko twoje. Zdobom rěčeše moja žona wo woprawdžitym zbožu a měrje w Knjezu Jězusu Chrystusu, kotremuž bě so před dzejewjeć lětami přepodała. Husto wróćich so pjany domoj, štož moju žonu jara zrudzi. Wona mi praješe: „Jelizo so njewobročiš k Bohu wšehomócnemu, to zahinjšeš. Tak steji w Bibliji.“ Ja jej na to wotmołwich, zo je to za pohanow a nic za nas křesćanow. Ja samo dale dže: „Hdyž budže tak wjele milionow ludźi dyrbjec w heli wutrač, tak budu tež ja to móc. Bóh je mi dał hrěšić do syteje wole, zo bych hač k samym heliskim wrotam přišoł.“

Hišće jedyn posledni raz chcych so ze swojimi kolegami wjeselić přez cyłe štyri dny. Hižom rano so z piwom „lěkowach“ a wječor skónčich w korčmje, a to wot njedžele hač do srjedy.

Za tón čas so žona stysknje modleše ke Knjezej wšehomócnemu Bohu za mnje. Hdyž posledni raz ze swojim kolegu domoj džech, prajach jemu, zo dyrbjju pak swoje žiwjenje skónčič abo z Bohom nowe žiwjenje započec. Miłosćiwý Knjz je modlitwy za mnje wuslyšał. Hač do soboty ranja běch žiwy w hańbje a želenju. Na džełe dyrbjach lhać, zo bych dowol dostał.

Sobotu rano bě so mi džeło: Ja běch na někajkim wobhodženym městnje a chcych čeknyć, ale moja prawa noha bě přirosćena. Ja so rozhladowach a widžach, kak bě wšo poľne žabow, krokawow a ješčelcow. Toho so dohladawši slyšach hlós: „To wšo su twoje hrěchi, kotrež će njepuša.“ Z plakanjom wutućich, a přez mysle přendžechu mi wšitke moje hrěchi. Přeni raz w swojim žiwjenju zawoľach: „Božo, jelizo sy, zo sy woprawdže, tak wumož mje před zahubu.“

Tón džen přežiwich w stysknosći a w želenju. Moje přeće běše, zo bych kemši soľ. Nazajtra (njedželu) dojedžech ze synomaj na zjězd młodžiny do Wisły-Malinki a tam widžach zawěrnje zbožownych čłowjekow. Kóžde wukładowanje Božeho słowa, kóždy kěrluš mi dopokazowaše,

zo sym hrěšny a zhubjeny čłowjek. Cyłe kemše běchu za mnje wótre wojowanje. Knjz Jězus mje přeprašowaše do měra z Bohom, ale satan nochcyše mje ze swojich pazorow pušćić. Knjz Jězus pak je džiwow poľny Bóh a naš Wumóžnik. Při poslednim kěrluš dostach wot Knjeza pruhu wěry. Ja padnych na kolenje a prašach ze sylzamj w modlitwje wo wodaće a wumyće přez krej Božeho jehnjeća, zo by moje žiwjenje čiste bylo. Hdyž so takle pokućich, wuhladač na prawej stronje Knjeza Jězusa, kak bě na křiž přibity a zranjeny mojeho hrěcha dla. Tehdom so dźakowach Zbožnikaj a jeho chwalach za jeho wulku lubosć k hrěšnikaj, kotrehož přijimuje za swoje džečo. Ze mnu klečachu tam hišće štyri mladži bratřa — a mjez nimi mój syn. Moja radosć běše dwójce wulka. Wot toho džiwow poľneho dnja je so wosom lět minyło, a ja njetrjebam wjace so wonjedžeć za piwom, palencom a cigaretami. Wěrne je Bože słowo, kotrež praji: Jelizo was Syn wuswobodzi, sće woprawdže swobodni.

Chrzešćijanin (Křesćan),
Jerzy Pilch

Pój, wutroba, a wjesel so na darach Boha swójeho.

Bože služby w Nairobi

Wot 23. 11. hač do 10. 12. 1975 5. hłowna zhromadžizna Ekumeniskeje rady cyrkwjow — 747 delegatow z 271 cyrkwjow, 130 dalších delegatow, 90 „wobkedźbowarjow“, mjez nimi 16 romsko-katolskeje cyrkwy.

Na wulkich Božich skutkach wumóženja přez Chrystusa, wo kotrychž je zhromadžizna w Nairobi swědčenje před swětom wotedała, njewobdžělimy so jenož z diskusijemi a rezolucijemi, ale bóle z chwalbu Božich službow, z radostnym słowom wěry-

Znowa natwarjene stare srjedzišćo we Warszawie, kotrež bu w poslednjeje wójnje dočista zničene

wuznaća, ze spěwanjom a tež z dramatiskeimi předstajenjami, z připowědanjom a słyšenjom Božeho słowa. Hakle hdyž na tajke wašnje so wobdžělimy na Božich skutkach, zo je nazhonjamy jako žiwu a radostnu přítomnosť, wurość wšo dalje w cyrkwi a w ekumenje.

Tuta woprawdžitosć je dóstała w Nairobi dostojny a sylny wuraz. Snano to zwisowaše z městom, hdžež je so hłowna zhromadžizna wotměła. Za Afričanow (tež za jich studentow bohosłowstwa) njeje wobdžělenje na božich službach wunuzowana winowatosć, ale wjele bóle znutřkowna radosć.

Na wulkich ekumeniskich zhromadžiznach je srjedzišćo kemšow Bože wotkazanje. Tak běše to tež w Nairobi. Tam so swjećeše spowědž w staroorientalskeje cyrkwi, w protestantskeje cyrkwi a w prawosławneje cyrkwi. Ja móžach přistupić k Božemu blidu w protestantskeje cyrkwi, a samo tam sym podarmo pytał za někotrymi bratrami. Ja njemóžach hić k staroorientalskim a nic k prawoslawnym k Božemu wotkazanju. W duchu móžach z nimi spěwać jich chwalebne kěrlušy, z nimi wuznać japoštołske wěrywuznaće w grjekskeje rěči a móžach dźěle prawosławneje liturgije w ruskeje rěči sobu spěwać. Ja móžach we wěrje zapřimnyć, kak su tamne cyrkwy přez tysac lět Chrystusowe wumóženje w svojich liturgijach sej přítomne wuchowale, ale z tamnymi bratrami njemóžach do wuskeho towarstwa Chrystusoweho čěla a kreje stupić, byrnjež běchmy tam tři tydženje hromadže.

To je bolosćna woprawdžitosć rozdžěleneho křesćanstwa. Tak stajnje

začuwamy, zo smy ze svojim ekumeniskim hibanjom hakle na spočatku a zo móže nas jeniće swjaty Duch dale dowjesć.

Božoslužbny charakter wšak měješe kóždy zhromadžizna — a to nic jenož po formje. K tomu słušeše čitanje ze swjateho Pisma, za Nairobi wosebje zestajane modlitwy a litanija. Často spěwachu so modlitwy z hłosom z nowymi melodijemi, kotrež sebi bórze přiswojichmy. Skónčena zhromadžizna to dosć jasnje dopokaza, hdyž běchmy wšitcy hromadže storhnjeni do adwentskeje radosće,

byrnjež bě přiroda tak dospołnje njeadwentna kaž pola nas w juniju.

Nimo Božich službow, do kotrychž tež słušachu wšědne spowědže za tych, kotřiž chcychu so wobdžělić, běše wjele składnosće za rozmožwy. Porjad Božich službow ma swoje dolhe stawizny. Na nim něšto změnić, móže druhého bóle zranić hač předowanje. Zetkanje bě tak daleko ekumeniske, kaž bě so poradziło, nowe duchowne formy přijímać. Za zakitowarjow starych liturgiskich formow njebě lochko, připóznac jako připowědanje Ewangelija reje a dramatiske sceny.

Puč k zhromadnej modlitwje w duchu a wěrnosći, kotryž by nas dowjedł tež k zhromadnemu swjećenju Božeho wotkazanja, je puć ekumeniskeho hibanja. Wón wšak njeje hišće dosć jasnje póznac, ale je so tola hižo trochu jewił w ekumeniskim koncilu.

Josef Smolik, Kostické jiskry

Měnenja wo Nairobi

5. zhromadžizna Ekumeniskeje rady cyrkwjow 23. 11. do 10. 12. 1975 w Nairobi (Afrika), kotrejež hesło bě: *Chrystus wuswobodža a zjednoča*. Česki ewangelski tydźenik *Kostické jiskry* je so wšelkich wobdžělnikow za jich měnenjom wo tamnej zhromadžiznje woprašal. Někotre z wotmolwow chcemy tu wotčišćeć.

Ekumeniska rada cyrkwjow so kóždy sydom lět zhromadžuje. Móčne a dobre wliwy wuchadžachu z prjedawšich zeńdženjow, a my so

nadźijamy, zo je so tež w Nairobi wjele wažneho přemyslowało, wuradžowało a tež wobzamknyło.

Paul Fernandez Ceballos, farar a předsyda Rady ewangelskeje cyrkwy w Havanje (Kuba):

Dwójce sym so wobdžělił na zhromadžiznach SRC (Swětowa rada cyrkwjow). W léće 1954 w Evanstonje (USA) a nětko w Nairobi na afriskim kontinencie. To přenje, štož je na mnje začisć činiło, bě sylne přiběranje ličby wobdžělnikow a ličby cyrkwjow, kotrež nětk słušeja do tutoho mjezynarodneho a mjezcyrkwinskeho organizma.

Hladajo na tole wuwicie, za kotrež chcemy Bohu džakowni być, dyrbimy sebi wědomi być, zo su tež prašenja, z kotrymiž mamy so zaběrać, wo wjele wobšěrniše. Technika je docpěła njewočakowany schodženk. W našej dobre njerunosć mjez małej mjeńšinu tych, kotřiž wšitke dobre wěcy wužiwaja, a njesměrnej wjetšinu čerpjacych, kotřiž nimaja to, štož je džesać króć nuzniše, zo bychy sej jenož žiwjenje zdžerželi.

My křesćenjo smy nuzowani, zo bychmy so zaběrali, kak móžemy wuswobodžacy a sprawny ewangelij našeho Zbožnika a Mištra Jězom Chrysta prawje připowědać. Na 5. zhromadžiznje SRC, hdžež so jewjachu wšelake teologiske mysle, hdžež běchu delegaća z krajow wšelkich politiskich knjejestwow, čłowješko rozdžělnych politiskich, hospodarskich, socialnych a kulturnych nahladow, njebě lochko k přezjednosći dóńć. Čim bóle wažimy sej to z tuteje zhromadžizny, štož nam pomha w dorozumjenju mjez sobu, zo hladamy na křižowaneho Chrystusa, kotryž nas zjednočuje a wuswobodža.

Woltar w Njeswaćidle

Thomas F. Stransky z New Yorka. Jeho prjedownicy běchu z Čech do USA přišli:

Jako romsko-katolski měšnik sym do Nairobi přišol z měščanskeje wokolicy, z wosady, kotraž je w jednym z chudych dželow New Yorka. Nadobo běch jedyn z 2000 křesćanow z nimale wšitkich cyrkwjow z nimale kóždeho kraja cyłego swěta — na tři njedžele dolho. Z nimi sym rěčał, plakał, z nimi sym so smjał a so modlił. Tole nazhonjenje čini mje pokorneho, přetož to bě swjaty luksus, kotrehož smě so kóžde sydom lět bohužel jenož mała ličba čłowjekow radować. Jelizo sym w něčim spoznał zhradnje dorozumjenje, tak je to było w tym: Cyła bibliska wěra wobkruća nuznotu za čłowjestwo, zo by sprawnosć byla jasnija, zo bychu so socialne wobstejnose za kóždeho čłowjeka a za kóždu towaršnosć wuwile w směru k čłowjeskosći, kaž je to — tak my wěrimy — najlěpje wuprajene w słowje, kotrež je so čelo sćiniło w Jezusu Chrystusu. My wšitcy běchmy do Nairobi přišli ze žadosću, zo bychmy znamjenja teje nadžije wi-

dželi, kotraž wuswobodža a zjednoča — nadžije přichodnych njebjes a zemje, na kotrež přebywa sprawnosć. Za mnje je najjasniše znamjo nadžije zwólniwosć wšěch cyrkwjow, zhradnje formu namakać sebjezapřewaceje služby za wšěch čłowjekow na wšěch městach, a to nic w hordosći, kaž bychmy my na wšitke problemy hotowu wotmołwu měli.

Jako romski katolik njejsym na cyłej zhradźiznje žane prašenje slyšał, kotrež njebychmy w swojej cyrkwi tež měli. Dokelž mamy samsneho Knjeza, mamy tež samsne hłowwybojenje. Ja mam swoju radosć z toho, zo fakt, zo romsko-katolska cyrkej njesluša do Swětoweje rady cyrkwjow, njerěka, zo by tale najwjetša cyrkej w křesćanskej swójbje so strachociwje wróco dzeržala wot swojeje zamołwitosće přećiw SRC a so zawěrała do pasiwneje koeksistencije. Ja so wjeselu, zo je romska cyrkej přez bamža Pawoła VI. slubiła zhradźiznje w Nairobi, zo budže sylnišo sobu dźelać w studiju a w skutkowanju w swětowych rozměrach kaž tež w regionalnych a wosadnych.

Tak někotražkuli rjana kwětka kćeje — njewobkedźbowana

Farar Herbert Nowak — 60 lět

Jeničkemu delnjoserbskemu fararjej přejemy z cyłej wutrobu wšo dobre do noweho lětdžesatka jeho žiwjenja. Bóh Knjez chcył jemu čilosć a mocy spožić, zo by hišće něšto lět móhl Bože slowo připowědać. Bohužel budže jemu to jenož zředka možno w serbskej rěči. Kak wón swoju serbsku rěč lubuje, wěmy z jeho erta na Serbskich cyrkwinских dnjach. My so z nim rudžimy, zo jemu njebě možno, faru dostać mjez Serbami. Njeh nam naš luby jubilar sam powěda ze swójeho žiwjenja:

Je so pola nas husto serbski rěčało. W našim Gołynskim přećelstwje běše serbska rěč za čas mojih młodych lět hišće wobchadna rěč.

Do lěta 1935 je drje kóžde lěto k nam jězdźil Dešnjanski farar Bogumił Šwjela, zo by so nas prašał za Gołynskimi pólnymi mjenami a za wšelkimi rědkimi delnjoserbskimi słowami. Při tej składnosći by nas přeprašował na přichodnu zhradźiznu Maćicy Serbskeje do Choćebuzy. Wot toho časa sem, zo sym chodźil na Choćebuski gymnazij (1926), sym sam tež zběrał serbske słowa w nadawku fararja Šwjela. Při tym je hižo tehdom f. Šwjela mojeju staršuju wabił, zo byštaj mi dalož studować na „fararske“. Po přenjeje swětowej wójnje bě dosć a nadosć němškich fararjow — wjele z nich bjez fary. To pohnu mojego nana, kóždy dzeń ze mnu „hodžinu serbskeje rěče“ wotměć (lekturu, gramatiku a tak dale), dokelž mjenješe, zo „serbski“ farar pozdžišo skerje faru dostanje.

Staršej mje słaštaj w tych lětach do Myšyna, do Błóćanskeje wjeski, hdžež sym wjetši džel swóich šulskich lět přebywał w čisto serbskej swójbje a wsy, zo bych so tam přihotował na swoje přichodne powołanje.

Bohužel njejsym čas žiwjenja ženje žaneje serbskeje fary dostał.

Po abiturje sym započal w Lipsku studować teologiju a filologiju (slawistiku pola prof. Trautmanna). Tam sym měł wuski kontakt z hornjoserbskimi bratrami Bamžom, Mjeltku a Fulantom. W tutym léće sym přeni raz dojeł do Berlina k Janej Skali z poručenjom fararja Šwjela w kapsy. Jan Skala bě rozwjeseleny, zo tajkeho rědkeho ptačka, delnjoserbskeho studenta, do ruki dósta. Wón so skradžu ze mnu zaběraše a da mojemu žiwjenju nowy směr. Wón mi skrótku přikaza, zo bych zo z Lipska přesydlil do Wroclawa (něhdy Breslau). Tam so dostach na pólsku

stronu, na kotrež sym swěru stal hač do nazymy léta 1945.

Dom přišedši běch najprjedy pomocny farar w Choćebuzu. Srjedž léta 1946, po tym zo běch so někotre razy wo serbsku faru prócował, wuposła mje bramborske konsistorstwo njedziwajo na mój protest na intrigu tehdomnišeho fararja Zarěca do wuhanstwa hač k samej Wódrje.

Za čas přečahowanja do Pjećdubow sym so woženil. Hakle w léće 1963 běše nam možno, ze šěsć dźěćimi so wrócić znajmjenša do bliskosće Serbow, do Drjowka (Drebkau).

Ja wospjetuju, zo mi njebě možno, w delnjoserbskej wosadze w maćernej rěči služić, ale jako zdžěłany Delnjoserb sym na 50 lět z pjerom na swětnym polu dźelał za swój lud — a njejsym wjele Serbskich cyrkwinских dnjow skomdžil.

Čas žiwjenja sym chorowaty. To mje pohnu, zo bych w swojej službje wostał, byrnjež dyrbjach tak wjele hórkeho přečerpjeć.

Wot léta 1935 su nastawki z mojego pjera wozjewjene we wšelakich serbskich publikacijach. Sćicha sym so zaběrał z gramatiku, stilistiku a leksikografiju delnjoserbskeje rěče. Njepřestawajcy sym wudžeržal bliski kontakt z hornjołužiskim serbstwom.

Wróco hladajo bych prajił, zo su najwjetši wliw na moje žiwjenje měli Bogumił Šwjela, Jan Skala a Fryco Latk a dale mjez druhimi Měrcin Nowak, Jan Cyž, Michał Nawka, Pawoł Nedo, Józef Nowak, Fryco Rocha, Heinrich Bamž, Frido Mětsk a Mina Witkoje.

Rozprawu wo Serbskim cyrkwin-skim dnju móžemy wězo hakle w přichodnym čisle přinjesć. Hdyž tole čisło do rukow dostanjeće, wěmy kak je na nim bylo. Nadžijomnje je zaso rjenje bylo.

Wosrjedž přenjeje swětoweje wójnje — 23. apryla 1916 — sym so narodžil w Gołynku jako štwórtý syn wučerja Měrcina Nowaka a jeho mandželskeje Selmy rodž. Nowakec. Tuž sym dwójce Nowak.

Nanowej staršej staj z Dešanka a z Hažowa, maćernej pak z Wětošowa a z Wysokeje pola Wětošowa. Hažowska wowka je pola nas bydliła. Jeje dla, dokelž njeje derje němski móhla,

Pomhajmy twarić chorownju za dźeći we Wařawje

Na kromje stolicy Pólskeje ludoweje republiki nastawa wulki medicinski centrum za dźeći. Po woli pólskeho luda twari so wón jako pomnik za wšě dźeći, kotraž dyrbychu w druhej swětowej wójnje ćerpjeć a zahynychu. Na 6 000 małych pacientow dóstanu tam každo léto lěkowanje. Na 60 000 lékarskich přepytowanjow a poradžowanjow každo léto! Tutón centrum natwari so jeniće z darow, kotraž přinuđu ze wšeho swěta. Dźećom a mlodostnym tež zwonka pólskich mjezow budže so tam pomhać.

Konferenca ewangelskich cyrkwjow w Němskej demokratiskej republice namotwja wosady, zo bychu ze swojimi darami pomhali twarić tutón pomnik žiwjenja. Zo dyrbychu w njezbožownej zańdženosci dźeći — předewšěm pólske dźeći — tak žalostnje ćerpjeć, nas boli. Naš přinošk za lékarski centrum za dźeći njemóže wjace hač jenož jedne znamjo našeje nowoje zmyslenosće być. Ze swojej pomocu stejimy zdobom we wuskim zwisku z Pólskej ekumeniskej radu cyrkwjow.

Hromadženje darow za medicinski centrum za dźeći we Wařawje ma so přewjesć wot jutrow hač do adwenta 1976. W tutym času chcemy wosadam podawać dalše informacije wo wulkim projekće. Zhromadnje chcemy spytać, znajmjenša 500 000,— hr zwjesć. Pjenjezy maja so wužiwać za mebl, za wšelki grat, za šaty a wołmjane wodźeća.

Pomhajmy w rozsudženej woporniwosci při twarje tutoho pomnika žiwjenja!

biskop Dr. Schönherr

krajin biskop D. Braecklein

prezident Domsch

Na Serbskim cyrkwinski dnju w Njeswaćidle budžemy wo tym wuradžować, hač chcemy wosebity dar Serbow wotedać.

K tomu hišće někotre krótkte informacije:

Chorownja za dźeći twari so 12 km wot Wařawskeho srjedzišća w předměsće Międzyzlesie wosrjedź chójnow. 12 hektarow wulki budže kompleks. Tamna wokolina je klimatisce wosebje přijomna za tajku chorownju.

Wosrjedź 3poschodowych twarjenjow budže chěža stać ze 14 poschodami. W tutym kompleksu budže tež hotel za staršich, kotřiž wopytuja swoje dźeći. Chorownja změje 500 ložow za mlodych a małych pacientow.

Zakładny kamjeń je so 1. junija 1973 — na Mjezynarodnym dnju dźěsća — položil. Přenje 3 polikliniki budžeya lětsa dotwarjene. Wšitke dźěła dyrba w léce 1978 być dokonjana.

Wjele krajow, organizacijow a jednotliwcow podawaja swoje dary. Strowotniske ministerstwo NDR je na příklad přislubiło medicinski grat. Młodostni ze wšeho swěta pomhaja z ručnym dźětom.

Docyła budže chorownja na 500 milionow złotych plaćić. To je po našich pjenjzech nimale 100 milionow hriwnow.

Nastork je přišoł z pólskeje zjawnosće, z pólskeho luda, předewšěm wot žonow. W tym zwisku so mjenjuje pólska spisowacelka Ewa Śelburg-Zarebina.

Skitnistwo nad twarom su přewzali pólscy harcerže (Pfadfinder), kotřiž su pod fašizmom wosebje ćerpjeć dyrbjeli.

Palast kultury we Wařawje, dar Sowjetskeho zwjazka. Z Łužicy do Wařawy jědžo widziš jón hižom zдалoka. Žana cyrkej so z nim runać njemóže, štož wysokosć a wulkosć nastupa

Budyšin: Njedžela Exaudi, 30. 5., bě posledni a hlowny dzeń IV. festiwala serbskeje kultury. Ja drje sym njedželu popołdnu w měsće pobył, ale dokładnu rozprawu wam njemóžu napisać, dokelž sym jenož přemały dźěl swjedenja nazhonił. Štož sym widžał a slyšał z programa, je so mi dosć derje lubiło. Wjace bych móhl nazhonić, njebych-li ze swojim lubym bratom a přećelom fararjom Herbertom Nowakom z Delnjeje Łu-

žicy poměrnje dolho na delnjoserbski kwas čakal.

Tak wjele ludži je Budyšin zředka hdy w swojich murjach hospodował. Parkowanišća, wšě hasy běchu poľne, poľne wozow.

To bě swjedenj, k česći nas Serbow wuhotowany.

Njeswaćido: Njedželu, 27. junija, tydžen po Serbskim cyrkwinski dnju móžeš taj lubaj wosadnaj šewski mišter

Pawoł Krječmar
a jeho mandželska Lejna
rodž. Gannerec

swój zloty kwas w čilosći a strowosći swjećić. Jubilaromaj přejemy woš dobre za dalše léta. Bóh Knjez chcył jeju hišće wjele lét stroweju zdžeržec, dokelž wobegu nuznje trjebamy: šewskeho mištra, kotryž dyrbi so nětko jako jenički wo roztorhane wobuce starać, štož bě před lětami třom za dźělo dosahało. Sotra Krječmarjowa pak scěrpliwje woła ludži na telefon a roznošuje telegramy — a črije.

Postrow bratřej superintendentej Wirthej

Jara mje překwapi powěsć, zo dokonješ 26. 6. tutoho léta swoje 65. léto, zo 1. julija so přesydlíš do Budyšina. Zwjeselilo wšak mje je, zo chceš dale skutkować jako Serbski superintendent.

Při tym spominam rad a džakownje na naše dolholětne wosobinske a cyrkwinske styki, kotraž wubudźichu w našej cyrkwi žiwy zajim za Łužicu, kotraž su wjedle k mnohim zetkanjam a zblizenju. Každý mjesac nimo léca a hód mamy w Praze w Narodnym muzeju wječorne přednoški wo Łužicy, wo jeje zańdženosci a přitomnosći a wo jeje wosebnosćach. Přichodnje budžemy tež na Tebje spominac.

Ty wšak wěš, zo mam w swojej swojbjje kruch lužisko-serbskeje zańdženosće. Moja wulka wowka bě Cyžowa ze Schönbacha pola Lubija. Moje počahi k Łužicy běchu přeco jara žiwe. Toho so wjeselu.

Ja so nadžijam, zo létsa přijedžeš do Prahi. Potom Twoje narodniny tu hišće raz woswječimy.

Wutrobnje a sprawnje strowi ewangelsku a katolsku Łužicu Twój a Waš podany bratr

farar Kristian Lanštjåk

Njeswaćido: Tež létsa smy jubilejnu konfirmaciju swjećili. Přez 60 jubilarow bě so zešlo. Wosebje synlje bě „młodžina“ zastupjena — 25lětni jubilejni konfirmandža. Młodži woni běchu porno našim 50lětnym, 60lětnym a 70lětnym jubilarom. Najstaršich bě farar Jakub konfirmował w léce 1906, w léce 1916 bě konfirmator farar Jan Wařtar, w léce 1926 farar Kapler a před 25 lětami nětčiši farar. Wjele mějachmy sej powědać. Rjane a radostne bě tole zetkanje.

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. — Wuchadža jónkróc za mjesac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hlowny zamotwity redaktor: superintendent Gerhard Wirth-Njeswaćidski. — Ludowe nakladnistwo Domowina, Budyšin. — Čisć: Nowa Doba, čisćerka Domowiny (III-4-9-1147)

Ž wosadow

Njeswaćido: Njedželu Kantate mějachmy popołdnu wosebje rjanu Bažu službu. Kantorki a kantorjo z Budyskeho wokrjesa běchu k nam přišli a porjenšichu z pozběhowacym spěwanjom kemše. Škoda, zo tam njebě wjace kemšerjow. Z druhich wosadow bě nimo spěwarjow lědom što přišoł.